

**Sam
Altman**

SAM ALTMAN: A BIOGRAPHY

Copyright © 2024 by Zhou Hengxing

Authorized translation from the Simplified Chinese language edition published by CHEERS PUBLISHING COMPANY.

All rights reserved.

SAM ALTMAN

Người kiến tạo cuộc chơi AI toàn cầu

Bản quyền tiếng Việt © Công ty Cổ phần Sách Alpha, 2025

Alpha Books - Better Knowledge, Better Success

Thương hiệu sách Quản trị kinh doanh số 1 thị trường

Alpha Books không chỉ xuất bản sách – chúng tôi đồng hành kiến tạo tri thức quản trị và kinh doanh, khơi dậy nội lực Việt từ tinh hoa thế giới

Không phần nào trong xuất bản phẩm này được phép sao chép hay phát hành dưới bất kỳ hình thức hoặc phương tiện nào mà không có sự cho phép trước bằng văn bản của Công ty Cổ phần Sách Alpha. Chúng tôi luôn mong muốn nhận được những ý kiến đóng góp của quý vị độc giả để sách ngày càng hoàn thiện hơn.

Biên mục trên xuất bản phẩm của Thư viện Quốc gia Việt Nam

Chu Hằng Tinh

Sam Altman – Người kiến tạo cuộc chơi AI toàn cầu / Chu Hằng Tinh ; Linh Chi dịch. – H. : Công Thương ; Công ty Sách Alpha, 2025. – 400 tr. ; 24 cm

ISBN 978-632-612-688-4

1. Sam Altman, 1985- , Doanh nhân, lập trình viên, Mỹ 2. Trí tuệ nhân tạo

006.3 - dc23

COM0279p-CIP

Góp ý về sách, liên hệ về bản thảo và bản dịch: publication@alphabooks.vn

Liên hệ hợp tác về nội dung số: ebook@alphabooks.vn

Liên hệ hợp tác xuất bản & truyền thông trên sách: publication@alphabooks.vn

Liên hệ dịch vụ tư vấn, đại diện & giao dịch bản quyền: copyright@alphabooks.vn

Sam Altman

CHU HẰNG TINH

*Thủ lĩnh **ChatGPT**, CEO **OpenAI***

NGƯỜI KIẾN TẠO CUỘC CHƠI AI TOÀN CẦU

*Cuốn tiểu sử phỏng vấn độc quyền
đầu tiên trên thế giới*

Linh Chi dịch

HỘI ĐỒNG CỐ VẤN XUẤT BẢN

Đoàn Đức Thuận - Phó Viện trưởng
Viện Nghiên cứu Chiến lược Thương hiệu
và Cạnh tranh (BCSI)

Trần Hồng Quang
CEO HQBC Consulting & Investment

Phan Minh Thu
Chuyên gia Phát triển Thương hiệu
Trưởng ban Nội dung CSMO miền Bắc

Nguyễn T. Quỳnh Trang
Phó Chủ tịch CSMO

Lê Quốc Vinh
Chủ tịch LeBros

Nguyễn Đình Thành
Đồng sáng lập Elite PR School

Lê Hồng Phúc - Phó Chủ tịch Hội
các Nhà QTDN Việt Nam
Chủ tịch CLB Nhân sự Việt Nam

Nông Vương Phi
CEO Công ty Phi&P

Nguyễn Cảnh Bình
Chủ tịch HĐQT Alpha Books

ĐỘI NGŨ TRIỂN KHAI ALPHA BOOKS

Chịu trách nhiệm xuất bản:
Tạ Liên Hương
Điều phối viên: Khánh Ly
Thiết kế bìa: ducchien_

Trình bày: Mỹ Mây
Thư ký xuất bản: Thủy Nguyễn
Bản quyền: Xuân Hồng
Phụ trách marketing: Lê Xuyến,
Trang Vương

MỤC LỤC

Lời nói đầu	7
Lời giới thiệu	11
Tương lai nơi AI và con người cùng tồn tại	13
Kiến trúc sư của kỷ nguyên trí tuệ nhân tạo	16
Hành trình của một thể hệ dăm nghĩ đến những điều “chưa từng tồn tại”	20
Khi quyền lực và trí tuệ giao nhau	23
Phỏng vấn đặc biệt với Altman: Trung Quốc sẽ rất xuất sắc trong lĩnh vực AI	25
“Tân vương của Thung lũng Silicon” - Sam Altman	35
DẪN NHẬP: SẼ GHI DANH SỬ SÁCH	39

PHẦN I – TỪ VIỆC ẤP Ủ OPENAI ĐẾN XÂY DỰNG CHATGPT

CHƯƠNG 1: CUỘC CÁCH MẠNG AI LẶNG LẼ ĐẾN GẦN.....	57
CHƯƠNG 2: SỰ RA ĐỜI CỦA OPENAI.....	75
CHƯƠNG 3: TỪ 0 ĐẾN 1	99
CHƯƠNG 4: ĐẢM NHẬN TRONG TRÁCH LŨC NGUY NẠN	125
CHƯƠNG 5: CEO TRONG MÔI TRƯỜNG CẠNH TRANH KHỐC LIỆT	157

PHẦN II – TRÒ CHƠI VƯƠNG QUYỀN

CHƯƠNG 6: “CUỘC CHIẾN TÔN GIÁO” Ở THUNG LŨNG SILICON193

CHƯƠNG 7: ÂM MƯU TRONG PHÒNG HỌP221

CHƯƠNG 8: CỤC DIỆN THAY ĐỔI249

CHƯƠNG 9: TRÒ CHƠI HỮU HẠN VÀ VÔ HẠN265

**PHẦN III – CẬU BÉ VÀNG
CỦA THUNG LŨNG SILICON**

CHƯƠNG 10: THỜI NIÊN THIẾU - TỪ ST. LOUIS
ĐẾN THUNG LŨNG SILICON..... 303

CHƯƠNG 11: GIAI ĐOẠN KHỞI NGHIỆP: CHĂNG TRAI VÀNG CỦA THUNG LŨNG
SILICON - NGƯỜI LUÔN CHỐT ĐƯỢC THƯƠNG VỤ315

CHƯƠNG 12: CẦM LÃI VC: TIẾN VỀ TRUNG TÂM THUNG LŨNG SILICON,
KẾT GIAO NHỮNG NGƯỜI BẠN QUYỀN LỰC NHẤT 331

CHƯƠNG 13: CHUYỂN ĐỔI VC: HƯỞNG TỚI TƯƠNG LAI 347

CHƯƠNG CUỐI: TẦM NHÌN TƯƠNG LAI CỦA SAM ALTMAN..... 363

Tài bút..... 385

Lời cảm ơn 392

Tài liệu tham khảo 394

Lời nói đầu

(cho bản tiếng Việt)

Có những con người sinh ra để sống yên bình. Và có những con người sinh ra để thay đổi thế giới. Sam Altman thuộc nhóm thứ hai.

Từ cậu bé tám tuổi say mê chiếc Macintosh cũ kỹ ở St. Louis, Sam Altman đã nhận ra rằng máy tính không chỉ là công cụ, mà là ngôn ngữ của tương lai. Khi những đứa trẻ khác còn vô tư chơi những trò lắp ghép, cậu đã mày mò viết những dòng lệnh đầu tiên, tìm cách “nói chuyện” với cỗ máy. Ngay từ đó, trong Altman đã nảy nở một niềm tin: công nghệ có thể trở thành chìa khóa để hiểu và cải tạo thế giới.

Anh thi vào ngành Khoa học Máy tính của Đại học Stanford – nơi từng sản sinh ra những huyền thoại của Thung lũng Silicon. Nhưng chỉ sau hai năm, Altman quyết định bỏ học. Giống như Jobs, Gates hay Musk, anh hiểu rằng bằng cấp không định nghĩa tài năng; đam mê, hành động và tầm nhìn mới là điều làm nên nhà cách mạng.

Khởi nghiệp đầu tiên của anh – Loopt, một ứng dụng chia sẻ vị trí theo thời gian thực – không thành công vang dội, nhưng lại mở ra cánh cửa dẫn đến một thế giới lớn hơn: Y Combinator (YC) – vườn ươm khởi nghiệp vĩ đại nhất thế giới. Ở đó, Altman không chỉ học được tinh thần khởi nghiệp, mà còn học được cách nhìn thấy tương lai.

Năm 2014, ở tuổi 29, Altman kế nhiệm Paul Graham để trở thành Chủ tịch Y Combinator. Dưới sự dẫn dắt của anh, YC bùng nổ

– đầu tư vào hàng trăm startup mỗi năm, khai sinh những biểu tượng của thời đại như Airbnb, Dropbox, Stripe, Reddit. Anh từng nói: “Thành công của Y Combinator không đến từ tiền. Nó đến từ niềm tin rằng con người bình thường có thể tạo nên điều phi thường.”

Rồi năm 2015, anh cùng Elon Musk, Greg Brockman và Ilya Sutskever sáng lập OpenAI – với tầm nhìn vượt xa bất kỳ công ty công nghệ nào: phát triển trí tuệ nhân tạo vì lợi ích của nhân loại. Từ OpenAI, những cái tên như ChatGPT, GPT-4, DALL·E đã trở thành biểu tượng của kỷ nguyên mới – kỷ nguyên mà trí tuệ, không chỉ của máy mà của con người, đang được định nghĩa lại.

Cuối năm 2023, khi Sam Altman bị sa thải khỏi chính công ty do mình sáng lập và chỉ năm ngày sau quay trở lại vị trí CEO, cả thế giới công nghệ sững sờ. Đó không chỉ là câu chuyện quyền lực – mà là câu chuyện của ý chí, niềm tin và khả năng lãnh đạo trong thời đại AI. Anh đã biến một thất bại chính trị nội bộ thành minh chứng cho tầm ảnh hưởng và sức hút không thể thay thế của mình.

Nếu Steve Jobs dạy thế giới về thiết kế và cảm xúc, Bill Gates dạy về hệ thống và nền tảng, Elon Musk dạy về dẫn thân và táo bạo – thì Sam Altman dạy chúng ta về trách nhiệm của trí tuệ và tầm nhìn dài hạn. Jobs từng nói: “Stay hungry, stay foolish.” Còn Altman, bằng chính cuộc đời mình, đang viết nên một thông điệp mới: “Stay focused, stay human.” – Hãy luôn tập trung, và luôn giữ mình là con người.

Khi đọc *Sam Altman*, tôi không chỉ thấy chân dung của một thiên tài Mỹ, mà còn thấy bóng dáng của những con người Việt Nam từng dám đi trước thời đại. Những Trương Đình Anh, Hoàng Nam Tiến, Đặng Lê Nguyên Vũ, hay Lữ Thành Long, Nguyễn Trọng Khang... – những người không chỉ làm công nghệ, mà đã đặt những viên gạch đầu tiên cho nền công nghiệp số Việt Nam hiện đại.

Trương Đình Anh, người viết ra phần mềm Trí Tuệ Việt Nam (TTVN), sáng lập FPT Telecom, và cùng đồng đội lập nên VnExpress – tờ báo điện tử đầu tiên của đất nước. Khi nhiều người còn tranh luận “nên làm báo giấy song song với báo mạng”, anh đã khẳng định dứt khoát: “Chỉ có điện tử mà thôi, chẳng có giấy gì cả.” Đó là tầm nhìn đi trước thời đại, là niềm tin sắt đá vào tương lai. Anh kỷ luật, cứng rắn, nguyên tắc, không thích xã giao, không chạy theo truyền thông. Nhưng di sản anh để lại đã định hình cả một thế hệ công nghệ Việt Nam.

Nếu Hoàng Nam Tiến là người “mang câu chuyện và nụ cười đến với mọi người”, thì Trương Đình Anh là người “tự mình đi qua mọi con đường, bằng lý trí và nguyên tắc thép.” Cả hai – cùng nhiều doanh nhân Việt Nam tiên phong khác – chính là những người đã mở đường cho tinh thần khởi nghiệp Việt Nam: dám nghĩ, dám làm, dám thay đổi.

Ngày nay, khi Sam Altman đang viết tiếp câu chuyện của thế giới bằng trí tuệ nhân tạo, tôi tin rằng những doanh nhân Việt Nam – dù ở bất kỳ lĩnh vực nào – cũng đang tiếp bước trên con đường đó: con đường của khát vọng, của sáng tạo, và của tinh thần dẫn thân không ngừng nghỉ.

Alpha Books tự hào với sứ mệnh mang đến cho độc giả Việt Nam những câu chuyện về những doanh nhân, những câu chuyện truyền cảm hứng và cả những bài học thực tế, những ý chí, nghị lực và tư duy chiến lược, những con người tuyệt vời nhất của thế giới – những biểu tượng của đổi mới, sáng tạo, dẫn thân và nhân bản.

Chúng tôi tin rằng mỗi cuốn sách, mỗi hành trình được kể lại, đều có thể thắp lên trong lòng người đọc ngọn lửa của khát vọng và trí tuệ – để từ đó hình thành nên một thế hệ doanh nhân Việt Nam mạnh mẽ hơn, đột phá hơn, hiệu quả hơn, nhưng luôn thẳng thắn và rõ ràng hơn. Và trên hết, tôi mong rằng cuốn sách này – và nhiều cuốn sách

nữa sẽ tiếp nối khác – sẽ là những hạt mầm nuôi dưỡng tinh thần khởi nghiệp Việt Nam, một tinh thần vững chãi, khiêm tốn nhưng kiêu hãnh, dám nghĩ lớn, dám hành động và dám chịu trách nhiệm vì tương lai của những doanh nhân Việt Nam – những người sẽ không chỉ làm giàu cho mình, mà còn làm giàu cho đất nước bằng trí tuệ, bản lĩnh và khát vọng Việt Nam.

Viết nhân Ngày Doanh nhân Việt Nam 13/10/2025

Nguyễn Cảnh Bình

Chủ tịch Alpha Books

Lời giới thiệu

(cho bản tiếng Việt)

Khi khép lại trang cuối cùng của cuốn sách *Sam Altman*, điều đầu tiên hiện lên trong đầu tôi không phải là hình ảnh một doanh nhân công nghệ, mà là một người đang viết lại định nghĩa về “trí tuệ con người”. *Sam Altman* là cuốn sách bạn đọc để hiểu về tương lai – tương lai của chính mình, của doanh nghiệp và của cả nhân loại trong kỷ nguyên trí tuệ nhân tạo.

Là người đã dành hơn 15 năm trong lĩnh vực Vận hành xuất sắc (Operational Excellence – OE) và AI ứng dụng, tôi nhìn thấy trong câu chuyện về Sam Altman một điều sâu sắc: anh không chỉ xây dựng công nghệ, mà là một “hệ điều hành mới” cho thế giới. Nếu Steve Jobs khiến máy tính trở nên cá nhân hơn, thì Sam Altman khiến trí tuệ nhân tạo trở nên phổ quát hơn – AI không còn là công cụ, mà là bạn đồng hành.

Altman bước vào thế giới công nghệ không phải với tham vọng thống trị, mà với sứ mệnh “khiến trí tuệ nhân tạo phục vụ nhân loại.” Anh là minh chứng sống cho một nguyên tắc mà tôi luôn dạy trong các chương trình huấn luyện: *đổi mới có hệ thống, sáng tạo có mục tiêu và lãnh đạo bằng giá trị.*

Trong hành trình của mình, Sam Altman đã thể hiện một tinh thần “điểm tĩnh giữa cơn bão” – điều mà bất kỳ nhà lãnh đạo hiện đại nào cũng cần học. Anh không chạy theo trào lưu, mà xây dựng nền tảng. Anh không đốt cháy giai đoạn, mà kỷ luật từng bước. Chính

sự bền bỉ và hệ thống đó đã tạo ra OpenAI – phòng thí nghiệm của tương lai, nơi trí tuệ con người và máy móc cùng tiến hóa.

Đọc *Sam Altman – người kiến tạo cuộc chơi AI toàn cầu*, bạn sẽ không chỉ thấy hành trình của một thiên tài công nghệ, mà thấy lại chính mình – người đang học cách thích nghi, sáng tạo và sống có ý nghĩa trong thời đại AI. Với tôi, cuốn sách này không chỉ là một cuốn tiểu sử, mà là bản hướng dẫn tư duy cho thế hệ mới: dám tiên phong, dám sai, dám học và dám dẫn đầu.

Nếu là người làm quản trị, công nghệ, giáo dục hay phát triển bản thân – hãy đọc cuốn này như một tập bản đồ tương lai. Khi bạn hiểu được Sam Altman, bạn sẽ hiểu thế giới đang đi về đâu, và quan trọng hơn là bạn sẽ biết mình phải trở thành ai trong hành trình đó.

TS. Ngô Công Trường – DBA John Ngo

Nhà sáng lập J&P Global, XpertPro.AI, AI SMARTUP,
10X OPEX và gần 30 thương hiệu khác nhau

Chuyên gia Cấp cao Master Black Belt về Vận hành xuất sắc
Top 40 chuyên gia toàn cầu của Hiệp hội Chất lượng Hoa Kỳ
(ASQ)

Tương lai nơi AI và con người cùng tồn tại

Ngày nay, khi cần thông tin, chúng ta trò chuyện với ChatGPT, hay một doanh nghiệp có thể chỉ mất vài giờ để xây dựng cả một hệ thống chatbot nhờ OpenAI API. Ta cảm thấy điều đó thật dễ dàng và là điều hiển nhiên. OpenAI đang trở thành “trợ lý” đắc lực cho hàng triệu người trong công việc, học tập và sáng tạo. Nhưng đã khi nào bạn tự hỏi: Nguồn gốc của những công nghệ này là gì? Ai là người đặt nền móng cho cuộc cách mạng AI đang định hình lại thế giới?

Trong lịch sử nhân loại, có những khoảnh khắc công nghệ xuất hiện và thay đổi vĩnh viễn cách chúng ta sống, làm việc và suy nghĩ về mọi việc hay thậm chí về chính mình. Sự xuất hiện của trí tuệ nhân tạo (AI) đang là một khoảnh khắc như thế. Giữa làn sóng công nghệ ấy, một cái tên nổi bật đã và đang góp phần định hình cuộc chơi toàn cầu: Sam Altman.

Từ một cậu bé mê tiểu thuyết khoa học viễn tưởng và những thí nghiệm lập trình đơn giản, Sam Altman đã trở thành một trong những nhân vật có ảnh hưởng lớn nhất tại Thung lũng Silicon. Câu chuyện về Sam không chỉ là hành trình về một cá nhân, mà còn là tấm gương phản chiếu tham vọng, khát khao đổi mới và cả sự lo lắng của con người trong thời đại AI.

Năm 2015, Altman cùng Elon Musk và các cộng sự sáng lập OpenAI, tổ chức nghiên cứu phi lợi nhuận với sứ mệnh phát triển trí tuệ nhân tạo tổng quát (AGI) – trí tuệ máy ngang tầm hoặc vượt trội

con người – theo cách an toàn và có lợi cho toàn nhân loại. Trong khi nhiều gã khổng lồ công nghệ như Google, Microsoft hay Facebook tham gia cuộc đua AI với động cơ lợi nhuận, Altman chọn một con đường khác: trao sức mạnh này cho nhiều người nhất có thể, thay vì để nó tập trung trong tay thiểu số.

Đằng sau những câu chuyện căng thẳng về vốn đầu tư, các “mùa đông AI” hay những thương vụ thâu tóm hàng triệu đô la, cuốn sách này hé mở cho độc giả cái nhìn từ bên trong: cách một thế hệ các nhà khoa học, doanh nhân và nhà đầu tư cùng nhau kiên trì theo đuổi một ý tưởng tưởng chừng viển vông, rồi biến nó thành hiện thực. ChatGPT – sản phẩm đình đám của OpenAI – là minh chứng rõ rệt nhất: chỉ sau một thời gian ngắn, nó đã làm thay đổi cách hàng tỷ người tìm kiếm thông tin, học tập, làm việc và sáng tạo.

Tuy nhiên, Sam Altman không chỉ dừng lại ở việc tạo ra công nghệ. Anh luôn nhìn AI như một phần của bức tranh xã hội rộng lớn hơn. Trong các bài viết và dự án của mình, Altman không ngừng đặt câu hỏi: Khi AI thay thế nhiều công việc, con người sẽ sống ra sao? Khi của cải và năng suất tăng vọt nhờ máy móc, liệu chúng ta có thể phân phối công bằng để mọi người đều được hưởng lợi? Chính từ đó, anh ủng hộ thu nhập cơ bản toàn dân (UBI), và thử nghiệm dự án Worldcoin – đồng tiền mã hóa toàn cầu nhằm chia sẻ giá trị công nghệ cho mọi người.

Có lẽ điểm đặc biệt ở Altman nằm ở tầm nhìn “trò chơi vô hạn”. Nếu Musk được biết đến với giấc mơ đưa loài người lên sao Hỏa, thì Altman chọn một giấc mơ khác: xây dựng tương lai nơi AI và con người cùng tồn tại, bổ sung cho nhau, và cùng giải quyết những thách thức của nhân loại. Ở Altman người ta nhận thấy một sự kết hợp hiếm có: sự tinh táo của một doanh nhân thực dụng, sự liều lĩnh của một nhà khởi nghiệp và sự nhạy cảm xã hội của một công dân toàn cầu.

Đọc cuốn sách này, bạn sẽ thấy rõ rằng AI không chỉ là câu chuyện về những thuật toán hay siêu máy tính mà còn là câu chuyện của con người, tham vọng vượt lên giới hạn, nỗi sợ hãi mất kiểm soát và trên hết là về niềm tin rằng chúng ta có thể kiến tạo một tương lai tốt đẹp hơn. Sam Altman đã, đang và sẽ là một trong những kiến trúc sư quan trọng nhất của tương lai đó.

Đây là một cuốn sách về công nghệ và cả tầm nhìn, niềm tin và trách nhiệm. Nó đặt ra những câu hỏi mà mỗi chúng ta đều phải suy ngẫm: Liệu AI sẽ giải phóng con người khỏi lao động nặng nhọc, hay đẩy chúng ta vào khủng hoảng thất nghiệp? Liệu AI sẽ trở thành công cụ giải quyết bệnh tật, biến đổi khí hậu, nghèo đói, hay là mối đe dọa lớn nhất đối với sự tồn tại của nhân loại? Và quan trọng hơn cả, trong trò chơi vô hạn mang tên tiến hóa, con người có còn giữ được vị trí trung tâm?

Cuốn sách *Sam Altman* sẽ đưa bạn đi từ lịch sử thăng trầm của AI, qua những bước ngoặt cá nhân trong sự nghiệp của Sam Altman, cho đến những dự báo táo bạo về tương lai. Đó là hành trình của một con người, nhưng đồng thời là hành trình của cả nhân loại trước ngưỡng cửa một kỷ nguyên mới.

Nếu bạn quan tâm đến công nghệ, kinh doanh hay đơn giản chỉ muốn hiểu rõ hơn về những con người đã, đang và sẽ định hình thế giới, đây là cuốn sách bạn không thể bỏ qua. Hãy cùng đọc và dõi theo cuộc chơi mà Sam Altman đang kiến tạo – cuộc chơi với phần thưởng cuối cùng không phải là lợi nhuận hay quyền lực, mà là tương lai của toàn nhân loại.

ThS. Nguyễn Chiến Thắng

Giám đốc Trung tâm Phát triển,
Khối Công nghệ thông tin, Ngân hàng SHB

Founder cộng đồng Mì AI (miai.vn)

Kiến trúc sư của kỷ nguyên trí tuệ nhân tạo

Có những cuốn sách không chỉ kể lại câu chuyện của một con người, mà còn giúp ta nhìn thấy cách thế giới đang được tái thiết. *Sam Altman* – câu chuyện về kiến trúc sư của kỷ nguyên trí tuệ nhân tạo (AI) là một tác phẩm như thế. Cuốn sách không chỉ nói về Altman – một doanh nhân tài năng của Thung lũng Silicon – mà còn khắc họa toàn bộ hành trình nhân loại bước vào kỷ nguyên AI, nơi công nghệ, tham vọng và triết lý nhân văn đan xen như những dòng điện trong một mạch sống khổng lồ.

Những trang đầu cuốn sách sẽ đưa người đọc ngược về hơn 70 năm lịch sử, khi AI vẫn chỉ là một nhánh nhỏ của khoa học máy tính, và nhân loại còn mơ hồ về khả năng tái tạo tư duy con người của AI. Cuốn sách gọi lại hai “mùa đông AI” – giai đoạn 1974–1980 và 1987–1993 – khi hy vọng tan biến, các phòng thí nghiệm đóng cửa, và niềm tin vào trí tuệ nhân tạo gần như bị chôn vùi. Chính trong bối cảnh tưởng chừng tăm tối ấy, những nhà nghiên cứu âm thầm tiếp tục thí nghiệm với mạng nơ-ron và học sâu, đặt viên gạch đầu tiên cho sự hồi sinh sau này.

Khi Sam Altman xuất hiện, thế giới đã bước sang một khúc quanh mới. Câu chuyện không chỉ về công nghệ, mà là cả cuộc đối đầu tư tưởng giữa các “gã khổng lồ” – Elon Musk, Larry Page, Sergey Brin, Bill Gates – những người tranh luận gay gắt về việc liệu AI sẽ cứu hay hủy diệt nhân loại. Một đêm ở Thung lũng Silicon, Musk và

Page cãi nhau đến mức đoạn tuyệt tình bạn; Musk thẳng thừng nói: “Tôi yêu loài người, còn anh yêu AI.” Từ đó, anh quyết tâm không để tương lai nằm trong tay những người “thờ phụng thuật toán”. Chính trong bối cảnh ấy, Altman và Musk bắt tay sáng lập OpenAI năm 2015, khởi đầu bằng một email ngắn gọn nhưng lịch sử: “Sứ mệnh của chúng ta là tạo ra AGI – trí tuệ nhân tạo tổng quát đầu tiên – và trao quyền cho càng nhiều người càng tốt.”

Họ chỉ có bảy người, tuổi trung bình chưa đến 30, nhưng mang trong mình giấc mơ xây dựng một “AI vì nhân loại”. Và như mọi giấc mơ vĩ đại khác, nó bắt đầu với đầy sự hoài nghi. Khi Google và Facebook thống trị, ai có thể tin rằng một nhóm nhỏ lại tạo nên cuộc cách mạng? Vậy mà chỉ bốn năm sau, tháng 6 năm 2018, OpenAI phát hành GPT-1, đặt nền móng cho kỷ nguyên Generative AI. Từ đó, mỗi phiên bản GPT – từ 2, 3, rồi 4 – lại mở rộng biên giới hiểu biết của con người. Trong bài kiểm tra sinh học nâng cao, GPT-4 chỉ sai một trên tổng số 60 câu hỏi – và khiến Bill Gates phải thốt lên: “Đây là màn trình diễn kinh ngạc nhất mà tôi từng thấy trong đời.”

Thế giới đã thay đổi từ khoảnh khắc ấy. Trong vòng năm ngày đầu tiên, ChatGPT đạt 1 triệu người dùng và chỉ trong hai tháng đã đạt tới con số 100 triệu người dùng – nhanh hơn bất kỳ sản phẩm nào trong lịch sử Internet (TikTok cần chín tháng, Instagram mất hai năm rưỡi). Từ những phòng nghiên cứu khiêm tốn của OpenAI, một cuộc “đào vàng kỹ thuật số” bắt đầu. Và nếu Sam Altman là người thắp lửa, thì Hoàng Nhân Huân (Jensen Huang – CEO NVIDIA, là người cung cấp năng lượng. Các GPU A100 và H100 của NVIDIA trở thành trái tim tính toán của thế giới AI, giúp giá trị công ty tăng gấp ba lần, đạt 2.000 tỷ đô la vốn hóa – minh chứng rằng trí tuệ nhân tạo không chỉ là khái niệm, mà là nền tảng của nền kinh tế tương lai.

Thế nhưng, cuốn sách không chỉ kể về thành công. Nó cũng dẫn ta đi qua những khủng hoảng nội tâm và chính trị đằng sau

cỗ máy AI khổng lồ ấy. “Cuộc đảo chính OpenAI” tháng 11 năm 2023 là một trong những chương kịch tính nhất: Altman bị sa thải trong một cú điện thoại ngắn ngủi, toàn bộ Thung lũng Silicon chấn động. Hơn 700 nhân viên ký tên đòi hội đồng quản trị từ chức, hàng trăm CEO trong nhóm WhatsApp bí mật của giới công nghệ Mỹ lên tiếng ủng hộ Sam. Giống như năm 1985, khi Steve Jobs bị đuổi khỏi Apple, lần này người ta chứng kiến một “Jobs mới” đứng lên từ chính đồng tro tàn mà mình tạo ra. Và chỉ vài ngày sau, Sam Altman trở lại ghế CEO, cùng lời tuyên bố giản dị nhưng đầy quyết tâm: “Chúng ta chỉ đang khởi đầu cho sứ mệnh lớn hơn – đưa AI phục vụ nhân loại.”

Đọc đến những chương cuối, ta thấy rõ hơn bản lĩnh và triết lý của Altman. Anh không phải mẫu CEO ồn ào. Ngược lại, giữa những nhà sáng lập kiêu hãnh, Altman vẫn luôn khiêm nhường và hoà iệm. Anh nói về tuổi thơ ở St. Louis, về niềm say mê tháo rời máy tính Mac cũ và về bài học cha anh để lại: “Khi không có thời gian, con phải cố gắng hết sức.” Có lẽ vì vậy, anh luôn được thế hệ trước bảo bọc và thế hệ sau ngưỡng mộ. Những người bạn như Brian Chesky (Airbnb), Matt Mochary hay Reid Hoffman (LinkedIn) đều miêu tả anh là người “truyền đi tín hiệu khiến người khác muốn được yêu thương”.

Năm 2018, Altman công bố “Hiến chương OpenAI” – văn bản thể hiện tầm nhìn đạo đức hiếm thấy trong thế giới công nghệ: “Đảm bảo AGI – trí tuệ vượt trội hơn con người – mang lại lợi ích cho toàn nhân loại.”

Từ một công ty khởi nghiệp, OpenAI trở thành tổ chức kết hợp phi lợi nhuận và thương mại có trách nhiệm – vừa tạo ra giá trị kinh tế, vừa giữ gìn chuẩn mực nhân văn. Đó là mô hình mà thế giới đang nỗ lực tìm kiếm: nơi công nghệ không chỉ mạnh, mà còn biết tự soi vào bản chất con người.

Khi gấp cuốn sách lại, tôi tự hỏi: liệu thế giới đang đứng ở đâu hay giữa của kỷ nguyên AI? Câu trả lời có lẽ nằm ở chính tinh thần của những con người trong cuốn sách này – những người dám mơ, dám tranh luận, dám thất bại và dám quay lại. Sam Altman không chỉ là CEO của OpenAI, mà là hình ảnh biểu tượng của thời đại mới: nơi trí tuệ, lòng can đảm và khát vọng phục vụ nhân loại hòa làm một. Và có lẽ, sau khi đọc xong, bạn sẽ cảm nhận giống tôi – rằng hành trình của Sam Altman không chỉ là câu chuyện của một người, mà là câu chuyện của tất cả chúng ta – những con người đang học cách hiểu chính mình qua tấm gương phản chiếu của trí tuệ nhân tạo.

Đoàn Đức Thuận

Chuyên gia Chiến lược & Đổi mới Sáng tạo

Hành trình của một thế hệ dám nghĩ đến những điều “chưa từng tồn tại”

Cuối năm 2020, từ Việt Nam, chúng tôi – một đội ngũ công nghệ nhỏ nhưng đầy háo hức – đã gửi hồ sơ sang Mỹ, xin quyền tiếp cận model GPT-3, phiên bản trí tuệ nhân tạo tiên tiến nhất mà OpenAI vừa ra mắt chưa đầy sáu tháng. Thế nhưng, hồ sơ ấy đã bị từ chối. Thời điểm đó, OpenAI chỉ chọn lọc để cấp phép cho một số công ty khởi nghiệp công nghệ tại Mỹ và Ấn Độ thử nghiệm mô hình AI mới.

Lúc này ChatGPT chưa ra đời, thậm chí đội ngũ của OpenAI chắc hẳn cũng chưa định hình rõ ràng rằng công nghệ từ phòng thí nghiệm này của họ rồi sẽ trở thành thứ không thể thiếu với thế giới.

Khi cầm trên tay bản thảo cuốn *Sam Altman – Người kiến tạo cuộc chơi AI toàn cầu* từ Alpha Books, tôi bỗng nhớ lại quãng thời gian đầu tiên khi GPT-1, rồi GPT-3 ra mắt: một thế giới còn hoang sơ nhưng cũng đầy háo hức và táo bạo. Cuốn sách này không chỉ kể về Sam Altman, mà còn về hành trình của một thế hệ dám nghĩ đến những điều “chưa từng tồn tại” – tập hợp 30 bộ óc xuất chúng để cùng tạo ra một thứ mà chính họ cũng chưa biết rõ nó sẽ trở thành gì.

Khoảng năm 2015, trong một góc khuất của Thung lũng Silicon, một phòng thí nghiệm nhỏ ra đời – OpenAI. Mục tiêu của họ là đánh bại Google, làm cho AI an toàn và phục vụ toàn nhân

loại. Dựa trên kiến trúc Transformer do chính Google khởi xướng, nhóm của Sam Altman, Ilya Sutskever và Greg Brockman đã tạo ra một mô hình hoàn toàn mới mang tên GPT – Generative Pretrained Transformer.

GPT là bước ngoặt. Ban đầu, nó được dùng để huấn luyện máy tính hiểu và tạo ngôn ngữ như con người – giúp dịch, tóm tắt, viết nội dung, và dần trở thành nền tảng cho ChatGPT mà thế giới ngày nay sử dụng.

Tôi may mắn được theo dõi hành trình của Sam Altman từ khi anh còn là Chủ tịch của Y Combinator – một vườn ươm khởi nghiệp nổi tiếng, sau đó là CEO của OpenAI. Khi đó, để tiếp cận GPT-3, chúng tôi phải chứng minh mình là một công ty khởi nghiệp “đủ điên và khác biệt” – Hồ sơ đăng ký chỉ có một câu hỏi: “Bạn sẽ làm gì nếu được chạm vào công nghệ này?” Câu trả lời của mỗi đội ngũ định hình nên những ứng dụng đầu tiên của trí tuệ nhân tạo tạo sinh.

Đó là giai đoạn ít người biết nhưng lại là lúc thế giới công nghệ được tái định hình. Và tài năng của Sam Altman nằm ở chỗ anh đã mang tư duy khởi nghiệp từ Y Combinator, “vườn ươm kỳ lân” danh tiếng, vào chính công cuộc xây dựng trí tuệ nhân tạo tạo sinh đầu tiên của nhân loại.

Sam không chọn con đường khép kín kiểu “phòng thí nghiệm bí mật” mà chọn để thế giới cùng tham gia. Chính “thế giới” ấy – với hàng triệu người dùng, hàng nghìn nhà phát triển – đã dạy cho ChatGPT biết nó nên trở thành “ai”.

Cuốn sách này đưa bạn đi qua hành trình ấy: từ những đêm đầu tiên trong căn hộ nhỏ ở San Francisco, đến cuộc đối đầu với Google, đến những quyết định đầy tranh cãi khi Elon Musk rút khỏi giữa chừng, để lại bao nhiêu khó khăn, tới sự quyết định giữa “mã nguồn mở” và “an toàn nhân loại”. Một câu chuyện thật, kịch tính như phim, về con người đang nắm trong tay “bộ điều khiển” của tương lai AI toàn cầu.

Có thể bạn từng dùng ChatGPT, nhưng chưa từng biết rằng phía sau nó là bao nhiêu năm thử nghiệm, tranh luận và cả xung đột giữa những người tin rằng họ đang làm lại lịch sử. Đó là những bài học rất hữu ích cho chính bản thân tôi và các nhà sáng lập.

Nhờ cú hích từ OpenAI, hàng loạt tập đoàn công nghệ lớn và các công ty khởi nghiệp trên khắp thế giới đã bước vào “cuộc đua trí tuệ”, liên tục ra mắt những mô hình AI tiên tiến hơn, mạnh mẽ hơn. Từ Google, Anthropic, Meta cho đến những công ty nhỏ chưa ai biết tên – tất cả đều đang góp phần thúc đẩy sự tiến hóa thần tốc của công nghệ. Nhân loại, dù vô tình hay hữu ý, đang được hưởng lợi từ chính sự cạnh tranh khốc liệt ấy.

Trong tương lai rất gần, AI sẽ không còn là thứ chỉ nằm trên màn hình – nó sẽ hòa vào mọi thiết bị cá nhân từ điện thoại, kính thông minh, đến những hệ thống nhà ở, xe cộ, hay thậm chí là trợ lý kỹ thuật số của mỗi người. Khi đó, AI sẽ không chỉ làm việc cho chúng ta, mà còn *sống cùng chúng ta*. Và điều quan trọng nhất: chúng ta cần chuẩn bị cho những thay đổi sắp tới – cả trong cách làm việc, học tập lẫn trong cách định nghĩa lại chính “trí tuệ con người”.

Nếu thế kỷ 20 thuộc về những người giúp “dân chủ hóa máy tính” cho mọi người thì thế kỷ 21 đang được “viết lại” bởi Sam Altman, người khiến máy tính bắt đầu biết suy nghĩ và tư duy.

Đặng Hữu Sơn

Co-Founder & CEO LovinBot AI

Phó viện trưởng Viện Nghiên cứu Ứng dụng
Công nghệ và Phát triển Nhân lực (AIOV)

Khi quyền lực và trí tuệ giao nhau

Năm 2025, thế giới chấn động bởi câu chuyện của Adam Raine, một cậu bé 16 tuổi trò chuyện với ChatGPT về cảm giác cô đơn và mất phương hướng. Thay vì khuyến khích tìm kiếm sự giúp đỡ, công cụ ấy lại “đồng cảm” và cùng cậu đi sâu vào những suy nghĩ tuyệt vọng. Gia đình Adam đã khởi kiện OpenAI và Sam Altman, cáo buộc rằng cái chết của con trai họ là kết quả của của những quyết định thiết kế được lập trình sẵn để khiến AI tỏ ra thấu hiểu – nhưng lại không đủ khả năng bảo vệ con người khỏi vực thẳm cảm xúc. Câu chuyện này không chỉ là bi kịch của một cá nhân, mà còn là hồi chuông cảnh tỉnh về sức mạnh của những hệ thống trí tuệ có thể thao túng cảm xúc trong khi nhân loại vẫn loay hoay chưa có khung quản trị đạo đức tương xứng. Và Sam Altman – một trong những người quyền lực nhất của kỷ nguyên AI – đang ở trung tâm của làn sóng đó.

Cuốn sách của Chu Hằng Tinh hé lộ bức tranh nhiều lớp về con người Altman: một thiên tài khát khao định nghĩa lại tương lai, một nhà lãnh đạo có niềm tin gần như tôn giáo vào sự “tăng tốc đổi mới”, và cũng là người từng bị chính hội đồng OpenAI loại bỏ rồi đưa trở lại chỉ trong vài ngày. Chu Hằng Tinh không ca tụng, cũng không kết tội – anh để độc giả tự nhìn thấy những nghịch lý trong một con người vừa mang khát vọng cứu thế, vừa ôm trong tay quyền lực có thể thay đổi cả loài người.

Khi viết cuốn sách *Không ai cản được AI* của mình, tôi đã đi đến kết luận rằng AI không đến để thay thế con người, mà để buộc con người phải định nghĩa lại chính mình, Altman là minh chứng sống cho điều ấy. Anh tin rằng trí tuệ nhân tạo có thể giải quyết mọi vấn đề, từ giáo dục, y tế đến năng lượng, nhưng cũng chấp nhận đánh đổi rủi ro để đẩy nhanh tiến trình đó. Giống như Oppenheimer của thời nguyên tử, Altman đang bước đi trên sợi dây mong manh giữa cứu thế và kiểm soát.

Sức hấp dẫn của cuốn tiểu sử này nằm ở chỗ: nó không chỉ kể chuyện về một con người, mà buộc ta soi lại chính mình. Chúng ta ngưỡng mộ AI vì nó thông minh, nhưng lại dễ quên rằng trí tuệ không có đạo đức là con dao hai lưỡi. Sự tiến bộ không bao giờ miễn phí; và đằng sau mỗi bước nhảy vọt công nghệ là một câu hỏi đạo đức chưa được trả lời.

Tôi tin rằng lịch sử sẽ phán xét Sam Altman – nhưng trước khi điều đó xảy ra, cuốn sách này cho chúng ta cơ hội quý giá để tự vấn:

Liệu chúng ta có đang sử dụng AI – hay đang được AI sử dụng?

Nguyễn Tiến Huy (Huy Pencil)

Tổng giám đốc Pencil Group

Giám đốc Vietnam Legacy Business Center

Tác giả cuốn sách *Không ai cản được AI*

Diễn giả – Chiến lược gia – Nhà giáo dục về AI ứng dụng

Phỏng vấn đặc biệt với Altman: Trung Quốc sẽ rất xuất sắc trong lĩnh vực AI

Tác giả: Chu Hằng Tinh

Phỏng vấn tại trụ sở OpenAI ở San Francisco

Đây là cuộc phỏng vấn đầu tiên mà Altman nhận lời với một phóng viên Trung Quốc, sau khi trở thành CEO của OpenAI vào năm 2019.

Trụ sở OpenAI nằm ở khu Khu Mission của San Francisco, là một tòa nhà bốn tầng màu xám khá bình thường. Bên ngoài tòa nhà không có bất kỳ biển hiệu nào.

Tối trước ngày phỏng vấn, tôi được yêu cầu điền thỏa thuận bảo mật trực tuyến và tải lên ảnh chân dung của mình. Ngày hôm sau, khi đến cổng tòa nhà, tôi phải tìm một nút bấm trên bức tường gạch xám cạnh lối vào. Sau khi bấm nút và nói chuyện qua điện thoại nội bộ để xác nhận tên người đón tiếp, cánh cổng sắt màu đen mới từ từ mở ra.

Bên trong cánh cổng sắt là một thế giới hoàn toàn khác. Khu vực lễ tân rộng lớn, mang phong cách công nghiệp thịnh hành tại Thung lũng Silicon. Trên tường là một bức tranh khổng lồ với những đường

nét lạnh lẽo, sắc nhọn như một bó mạch tích hợp. Chính giữa bức tranh là logo OpenAI trông gần như phát sáng. Trước quầy lễ tân là một hàng dài người đang ngồi chờ phỏng vấn, ánh mắt ngưỡng mộ nhìn những nhân viên OpenAI đi ngang qua.

Sau khi tôi ngồi chờ một lúc, Sam Altman, khi đó 38 tuổi, bước ra với một chiếc MacBook màu bạc trong tay. Sau khi chào hỏi đơn giản, anh quẹt thẻ mở cửa và dẫn tôi vào một phòng họp nhỏ bên cạnh.

Trong 45 phút sau đó, Altman tỏ ra vô cùng tập trung, luôn để giấy và bút bên cạnh, thỉnh thoảng ghi chép lại. Đôi khi anh còn đặt ngược lại vài câu hỏi. Suốt buổi nói chuyện, anh không hề động đến điện thoại, nếu có cuộc gọi thì cũng lập tức từ chối và xin lỗi.

Dù tôi đặt ra vài câu hỏi nhạy cảm, Altman vẫn giữ phong thái thường thấy: tránh né theo kiểu mềm dẻo nhưng biểu hiện thì chân thành và khiêm nhường.

Về hợp tác AI

Chu Hằng Tinh: Anh nhìn nhận ra sao về vai trò của Trung Quốc trong kỷ nguyên AI?

Altman: Tôi cho rằng Trung Quốc sẽ vượt trội về AI và sẽ là một phần quan trọng trong quá trình khám phá AI của toàn nhân loại.

Chu Hằng Tinh: Vậy anh đã nghĩ đến việc hợp tác ra sao với Trung Quốc chưa và những kế hoạch nào đang được triển khai?

Altman: Tôi nghĩ vẫn còn quá sớm. Chúng tôi chưa có kế hoạch rõ ràng về việc hợp tác với các quốc gia khác. Nhưng chắc chắn đó là điều chúng tôi muốn làm.

Chu Hằng Tinh: Anh có biết công ty AI nào của Trung Quốc không?

Altman: Tôi biết một số, một số thì chưa. Năm nay tôi rất bận, chưa có thời gian tìm hiểu nhiều (về các công ty khác).

Chu Hằng Tinh: Trước hội nghị nhà phát triển, anh từng yêu cầu tôi gửi cho anh danh sách các công ty AI Trung Quốc được đề cử tham gia, nhưng cuối cùng tôi được biết không công ty nào trong số đó được mời. Theo tôi biết, năm nay cũng không có nhà phát triển nào từ Trung Quốc.

Altman: (vẻ mặt tiếc nuối) Năm nay chúng tôi mới thực hiện những bước đầu tiên, hơn nữa mọi việc diễn ra khá vội vàng, không gian tổ chức khá nhỏ. Nhưng sang năm chúng tôi hy vọng sẽ mời được nhiều người tham dự hơn.

Chu Hằng Tinh: Lần trước anh nói với tôi rằng anh muốn mời một số công ty Trung Quốc tham gia Diễn đàn Mô hình Tiên phong, và anh đã thảo luận với Tencent, ByteDance về chuyện này. Anh có thể chia sẻ tiến triển cho đến hiện tại không?

Altman: Tôi không trực tiếp tham gia chuyện này. Diễn đàn Mô hình Tiên phong không chỉ do riêng công ty chúng tôi tổ chức. Nhìn chung, tôi cho rằng nhu cầu hợp tác giữa Mỹ, châu Âu và Trung Quốc trong nghiên cứu AI là rất rõ ràng. Tôi hoàn toàn ủng hộ việc hợp tác trong vấn đề an toàn và trách nhiệm, đó là điều cực kỳ quan trọng và đáng để nỗ lực thực hiện.

Chu Hằng Tinh: Về quan hệ Mỹ – Trung, anh có điều gì muốn chia sẻ không?

Altman: Dù quan hệ Mỹ – Trung hiện giờ không mấy suôn sẻ, tôi vẫn hy vọng tương lai sẽ tốt hơn. Tôi không phải chuyên gia về chính trị quốc tế, nhưng tôi mong rằng hai nước sẽ xây dựng được một quan hệ hữu nghị, hướng tới thịnh vượng chung.

Chu Hằng Tinh: Anh còn nhớ lần trước tôi suýt nữa đã dẫn một nhóm nhà khởi nghiệp AI Trung Quốc đến gặp anh ở Singapore nhưng cuối cùng vì lịch trình mà không thể thành. Sau này còn có cơ hội không?

Altman: Tất nhiên là có. Tôi cũng đang nghĩ đến việc thực hiện thêm một chuyến đi vòng quanh thế giới, nhưng chưa chắc chắn thời gian. Thật ra những chuyến đi như vậy rất vất vả.

Chu Hằng Tinh: Không lâu trước đây, anh có tham gia Hội nghị Thượng đỉnh về An toàn AI tổ chức tại Anh, nhưng không có bất kỳ phát biểu công khai nào. Anh có thể cho chúng tôi biết về những gì đã diễn ra trong phiên họp ngày thứ hai không?

Altman: Tôi tham gia một số cuộc thảo luận nhóm, nhưng không có bài phát biểu riêng. Tôi đồng ý với nhiều quan điểm được nêu ra công khai. Nhưng điều quan trọng bây giờ là biến lời nói thành hành động. Người ta luôn có thể phát biểu những điều đúng đắn tại những hội nghị như thế này, nhưng chúng ta cần quan sát xem liệu họ có thật sự hành động hay không.

Chu Hằng Tinh: Tại hội nghị, anh có tiếp xúc với đại diện Trung Quốc không?

Altman: Không, vì tôi chỉ tham dự các cuộc họp kín vào ngày thứ hai.

Chu Hằng Tinh: Musk có nói rằng ông ấy đã đề xuất Thủ tướng Anh mời Trung Quốc tham gia phiên họp kín đó.

Altman: Tôi đồng ý (với quan điểm đó).

Chu Hằng Tinh: Anh thường liên lạc với Musk bằng cách nào?

Altman: Chúng tôi trao đổi qua tin nhắn riêng trên Twitter.

Chu Hằng Tinh: Cách đây một thời gian, bộ phim *Oppenheimer* rất nổi ở Trung Quốc, và anh từng tiết lộ rằng anh và Oppenheimer có cùng ngày sinh, điều đó có thật không?

Altman: (khẽ cười) Tôi chưa từng tiết lộ chuyện đó, là người khác phát hiện chúng tôi sinh cùng ngày, và điều đó là đúng.

Chu Hằng Tinh: Anh thường nhắc đến Oppenheimer trong nhiều dịp khác nhau, vậy anh ngưỡng mộ điều gì nhất ở ông ấy?

Altman: Tôi nghĩ điều đáng quý ở ông ấy là khả năng kết hợp tiến bộ khoa học và tiến bộ kỹ thuật. Điều đó vô cùng quan trọng nhưng cũng vô cùng khó thực hiện.

Chu Hằng Tinh: Anh cho rằng thời đại của Oppenheimer và thời đại AI hiện nay có điểm gì tương đồng không?

Altman: (ngập ngừng một chút) Tôi cho rằng thực ra hai thời đại này rất khác nhau. Người ta thường thích so sánh, vì chúng có một số điểm tương đồng nhưng tôi thấy công nghệ AI và công nghệ hạt nhân về bản chất là hoàn toàn khác biệt. Việc so sánh chúng quá có thể nguy hiểm.

Về OpenAI

Chu Hằng Tinh: Anh cho rằng lợi thế cạnh tranh cốt lõi nhất của OpenAI là gì?

Altman: Tôi hy vọng chúng tôi sẽ trở thành tổ chức nghiên cứu và đổi mới hàng đầu thế giới, đồng thời có năng lực sản xuất và cung cấp những sản phẩm tuyệt vời. Tôi nghĩ, việc sở hữu tất cả những năng lực này trong cùng một công ty là lợi thế cạnh tranh lớn. Và tôi hy vọng chúng tôi có thể duy trì được điều đó.

Chu Hằng Tinh: OpenAI có định tung ra một ứng dụng AI “sát thủ” của riêng mình không? Hay sẽ tập trung vào việc làm thật tốt nền tảng cơ sở thôi?

Altman: ChatGPT chính là ứng dụng như vậy và tôi cho rằng nó đã làm rất tốt rồi.

Chu Hằng Tinh: Vậy còn những ứng dụng kiểu như Character AI thì sao? Tôi nghĩ OpenAI hoàn toàn có thể dễ dàng tạo ra sản phẩm tương tự.

Altman: Các nhà phát triển có thể dùng các GPT của chúng tôi để làm ứng dụng như thế, nhưng chúng tôi thì không. Chúng tôi vẫn

muốn trở thành một nền tảng hỗ trợ các nhà phát triển khác. Hiện nay, mọi người đang dùng các GPT tùy chỉnh để tạo ra những trải nghiệm trò chuyện tuyệt vời, điều đó thực sự rất tuyệt.

Chu Hằng Tinh: Ngày 30 tháng 11 sắp tới sẽ tròn một năm kể từ khi ChatGPT ra mắt. Nhìn lại chặng đường này, anh thấy quyết định nào mà mình đưa ra là đúng đắn nhất?

Altman: Cảm ơn vì đã nhắc tôi, chúng tôi phải tổ chức kỷ niệm một năm chứ nhỉ! Nói về quyết định tốt nhất thật thú vị vì tôi luôn nghĩ đến những quyết định sai lầm. Nhưng việc chúng ta luôn có cơ hội để sửa chữa những quyết định đó, theo tôi, mới là điều tuyệt vời nhất.

Chu Hằng Tinh: Vậy anh có thể chia sẻ vài quyết định tồi tệ không?

Altman: Tôi nghĩ một quyết định đúng đắn là ra mắt ChatGPT. Bây giờ nhìn lại thì điều đó có vẻ là hiển nhiên, nhưng khi đó thì không, chúng tôi không chắc liệu mọi người có thích nó hay không. Thực tế, quyết định phát hành khi ấy là rất khó khăn. Sau đó, việc cải tiến và mở rộng ChatGPT cũng là những quyết định quan trọng. Một quyết định khác là không đưa quảng cáo vào nền tảng, tôi cho rằng đó cũng là lựa chọn đúng. Chúng tôi thêm những tính năng cho phép ChatGPT có thể nghe, xem, tạo hình ảnh, và điều đó đã được mọi người đón nhận. Tôi nghĩ tập trung vào trình thông dịch cũng là điều rất tốt. Nhưng cũng có những quyết định chưa tốt, chẳng hạn khi thiết kế sản phẩm, đôi lúc chúng tôi đã không tính đến khả năng mở rộng quy mô liên tục, hoặc có lúc tính năng không đáp ứng đủ nhu cầu của người dùng.

Chu Hằng Tinh: Tầm nhìn lớn lao nhất của anh về ChatGPT là gì?

Altman: Tôi nghĩ ChatGPT là một công cụ cực kỳ hiệu quả, có thể giúp con người làm việc năng suất hơn. Chúng ta đã thấy điều này trong một số ngành công nghiệp. Anh có thể thấy nó mang lại những gì cho các lập trình viên và nó thật sự tuyệt vời. Chúng ta có

thể áp dụng nó cho nhiều công việc khác. Nhưng tôi nghĩ chúng ta có thể nâng cao năng suất của mọi người, cho phép họ làm được nhiều điều có ý nghĩa hơn. Điều này rất tuyệt. Ngoài ra, nó còn có thể giúp họ học thêm kiến thức và có thêm nhiều niềm vui.

Chu Hằng Tinh: Tại hội nghị các nhà phát triển lần này, anh đã ra mắt GPTs, hy vọng giúp các nhà phát triển tự tạo ChatGPT của riêng họ. Anh có cho rằng sẽ xuất hiện hiện tượng “hiệu ứng tập trung vào nhóm đầu bảng” không? Ví dụ, 100 GPT đầu tiên sẽ mang lại bao nhiêu phần trăm trong tổng doanh thu?

Altman: Một câu hỏi hay. Thành thật mà nói, tôi không biết. Hãy hỏi lại tôi sau vài tháng nữa, hiện tại tôi thực sự không biết.

Chu Hằng Tinh: Anh thường xuyên đề cập đến quy luật mở rộng quy mô, tức là không ngừng tăng cường sức mạnh tính toán để có được đầu ra tốt hơn, nhưng liệu làm như vậy cuối cùng có chạm đến giới hạn không?

Altman: Việc tiếp tục mở rộng quy mô là tốt. Nhưng như chúng tôi vẫn luôn nói, nó sẽ không kéo dài mãi. Chúng ta phải tiếp tục đổi mới và phát triển kiến thức mới.

Chu Hằng Tinh: Anh hình dung như thế nào về các ứng dụng AI gốc?

Altman: Tôi nghĩ những công cụ cộng tác như Github Copilot là một ví dụ tuyệt vời, nó có thể tích hợp liền mạch vào quy trình làm việc của bạn. Và ChatGPT thì thể hiện một khả năng khác, về cơ bản, nó là giao diện người dùng của bạn.

Chu Hằng Tinh: Các nhà phát triển nên tuân theo quy tắc nào khi phát triển các ứng dụng AI gốc?

Altman: Tôi cho rằng việc xem xét lại cơ bản cách chúng ta sử dụng máy tính, ngay từ cấp độ cơ bản, là rất đáng giá. Hiện tại, máy tính có thể hiểu được những chỉ dẫn vô cùng tinh tế, đúng như những gì khoa học viễn tưởng đã dự đoán sẽ xảy ra. Nhưng trên thực

tế, chúng ta chưa thật sự suy nghĩ sâu sắc về cách chúng ta sẽ sử dụng máy tính trong thế giới tương lai, không chỉ như trong *Star Trek* hay *Her*.

Chu Hằng Tinh: Anh có thể chia sẻ một vài lời khuyên dành cho các nhà phát triển không?

Altman: Tôi nghĩ cơ hội không đến hai lần. Hãy cùng nhau nhìn lại và đưa ra một ví dụ, sau đó tôi sẽ nói cho anh biết điều tôi muốn nói. Sau khi điện thoại thông minh ra mắt và Apple App Store đi vào hoạt động, một nhóm công ty chưa từng tồn tại đã xuất hiện, như Uber và Snapchat. Và những cơ hội kiểu này rất đặc biệt, chúng sẽ chỉ xuất hiện trong thời khắc chuyển đổi nền tảng. Vì vậy, những ai dám tìm kiếm và theo đuổi những điều mới mẻ, những loại hình công ty hoàn toàn mới sẽ nhận được phần thưởng khổng lồ. Tôi nghĩ đây luôn là một điều vô cùng thú vị.

Chu Hằng Tinh: Tôi nhận thấy OpenAI cũng đã đầu tư vào một số công ty phần cứng AI, như 1X, Humane, Rewind, v.v.. Đối với các sản phẩm phần cứng AI gốc, tiêu chuẩn đầu tư của các anh là gì?

Altman: Chúng tôi rất quan tâm đến việc tìm ra câu trả lời rõ ràng cho điều này, nhưng thành thật mà nói, chúng tôi vẫn đang trong quá trình khám phá. Ý tôi là, về mặt phần cứng AI, chúng tôi hiện vẫn đang trong giai đoạn tìm tòi. Đây là một loại năng lực nền tảng mới sẽ biến tất cả những điều mới mẻ này thành hiện thực. Tôi nghĩ việc giữ một tư duy cởi mở và tiếp tục khám phá. Nhiều khi, chúng ta chỉ nhận ra tầm quan trọng của điều gì đó sau khi chúng đã xảy ra.

Chu Hằng Tinh: Anh nghĩ các sản phẩm phần cứng AI gốc sẽ được sinh ra từ các công ty điện thoại di động truyền thống (như Apple) hay được tạo ra bởi các công ty hoàn toàn mới?

Altman: Tôi nghĩ cả công ty mới và công ty truyền thống đều có cơ hội.

Về khởi nghiệp

Chu Hằng Tinh: Tôi nhớ anh nói rằng anh đã đến Trung Quốc nhiều lần trong thời gian làm việc tại YC, đúng không?

Altman: Không nhiều lắm, tổng cộng khoảng bốn hoặc năm lần. Chủ yếu là đi Bắc Kinh và Thượng Hải.

Chu Hằng Tinh: Trong thời gian ở YC, anh đã tiếp xúc khá nhiều với các doanh nhân khởi nghiệp Trung Quốc, nhưng đã dừng lại khi sang OpenAI. Anh nghĩ đâu là khác biệt lớn nhất giữa các nhà sáng lập Trung Quốc và Mỹ?

Altman: Mọi người luôn hỏi tôi câu này. Và tôi luôn nói rằng, mặc dù các nhà sáng lập vĩ đại đến từ các lĩnh vực và ngành nghề khác nhau trên thế giới, nhưng họ rất giống nhau. Họ có thể tập trung vào các lĩnh vực hoặc vấn đề khác nhau, nhưng tinh thần cần thiết để tạo ra một thứ hoàn toàn mới thực sự rất giống nhau.

Chu Hằng Tinh: Anh còn nhớ cuộc gặp mặt với Trương Nhất Minh vào năm 2014 không?

Altman: Tất nhiên rồi, anh ấy rất ấn tượng.

Chu Hằng Tinh: Nhưng lúc đó anh ấy có vẻ ngại ngùng và ít nói?

Altman: Lúc đó anh ấy thực sự rất ngại ngùng. Nhưng anh ấy cũng rất ngẫu. Sau đó, chúng tôi đã gặp nhau thêm vài lần nữa. Tôi nhớ là một lần vào năm 2017 hoặc 2018.

Chu Hằng Tinh: Anh nghĩ gì về các công ty công nghệ Trung Quốc đang phát triển các mô hình lớn, trong bối cảnh thiếu hụt chip và những xung đột địa chính trị đang diễn ra? Liệu họ còn có cơ hội không?

Altman: Chắc chắn rồi! Trung Quốc có rất nhiều nhà nghiên cứu xuất sắc trong lĩnh vực mô hình lớn. Tôi tin rằng đây là một tiến bộ khoa học cơ bản và có giá trị, chúng ta sẽ thấy mọi người trên khắp thế giới đang phát triển trí tuệ nhân tạo và sử dụng nó theo

nhiều cách khác nhau. Đây là một điều hoàn toàn mới, đồng thời tôi nghĩ đó là một điều tốt.

Chu Hằng Tinh: Anh có điều gì muốn nói với các nhà sáng lập Trung Quốc không?

Altman: Trong một thời gian dài, tôi luôn quan tâm và ấn tượng sâu sắc với khả năng, tinh thần và các công ty công nghệ đáng kinh ngạc được xây dựng ở Trung Quốc. Tôi tin rằng chúng ta đang bước vào một kỷ nguyên mới của nền tảng công nghệ và cách mạng trí tuệ nhân tạo. Xây dựng một sản phẩm và dịch vụ mới đòi hỏi phải xem xét lại cách tất cả chúng ta sử dụng máy tính và thực hiện công việc hiệu quả. Đây là một thời điểm phi thường, tôi rất mong đợi được thấy các nhà sáng lập Trung Quốc sẽ làm được gì.

*Bài phỏng vấn được xuất bản lần đầu trên
tờ Doanh nhân Trung Quốc, bài viết có chỉnh sửa.*